

29 listopada 2019 r.

Nr 23 (263652) 2019 Rok XXI

Kronika ZWIĄZKOWA

35 lat

Biuro Prasowe OPZZ e-mail: biuroprasowe@opzz.org.pl tel.: 022 551 55 04, fax: 022 551 55 01, 00-924 Warszawa, ul. M. Kopernika 36/40

35 lat minęło jak jeden dzień - Jubileusz OPZZ

27 listopada w teatrze „Sabat” w Warszawie, odbyła się jubileuszowa gala z okazji 35-lecia Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Galę poprowadzili wiceprzewodniczący OPZZ: Barbara Popielarz i Piotr Ostrowski.

Jak we wstępie powiedział wiceprzewodniczący Piotr Ostrowski: „Dokładnie 35 lat i 3 dni temu, 24 listopada 1984 roku przedstawiciele związków zawodowych zgromadzeni w Bytomiu powołali do życia Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych. Ten akt kończył odradzanie się ruchu związkowego po stanie wojennym, który - przypomnijmy - delegalizował wszystkie ówczesnie działające związki zawodowe: nie tylko Solidarność, ale także związki branżowe i autonomiczne. Ustawa o związkach zawodowych z października 1982 roku pozwalała na odradzanie się związków

zawodowych. Nie był to łatwy czas. Wśród pracowników istniały wówczas ostre podziały; trwały niekończące się spory jednych i apatia drugich. Znaczna część pracowników nie chciała jednak pozostawać bierna i wykorzystać szansę jaką dawała nowa ustawa. W istniejących warunkach społeczno-gospodarczo-politycznych tyśiące aktywistów postanowiło podjąć działalność związkową w imieniu i na rzecz ludzi pracy, na ile wtedy było to możliwe – w sposób najbardziej korzystny dla pracowników.”

W uroczystej gali wzięło udział wielu znamienitych gości i wieloletnich współpracowników OPZZ. Byli z nami Aleksander Kwaśniewski, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1995-2005, Włodzimierz Czarzasty, wicemarszałek Sejmu i przewodniczący Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Marlena Maląg, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Stanisław Szwed, sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Krzysztof Gawkowski, przewodniczący Klubu Parlamentarnego Lewicy, Władysław Kosiniak-

Kamysz, Prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego, Izabela Mrzygłocka, posłanka na Sejm RP, Adrian Zandberg, poseł na Sejm RP i członek zarządu Lewicy Razem, Marcin Wojdat, sekretarz m. st. Warszawy, Luka Visentini, sekretarz generalny Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych, Dariusz Mińkowski, zastępca Głównego Inspektora Pracy, Mariusz Jedynak, członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Izabela Stelmańska zastępca dyrektora Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki w Samorządzie Województwa Mazowieckiego, Marek Waleśkiewicz i Agata Oklińska z Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Katarzyna Łażewska, dyrektor Biura Rady Dialogu Społecznego, Dorota Zakrzewska, Dyrektor Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”, Bartosz Rydliński z Centrum im. Ignacego Daszyńskiego oraz Bastian Sendhardt i Dominika Pyzowska z Fundacji im. Friedricha Eberta.

W uroczystości wzięli udział również byli wiceprzewodniczący OPZZ Wiesława Taranowska, Zbigniew Cierpka, Ryszard Łepik, Wit Majewski, Wacław Martyniuk oraz Jerzy Uziębło. Gałę swoją obecnością zaszczytili także partnerzy społeczni OPZZ Andrzej Malinowski, Prezydent Pracodawców RP, Rafał Jankowski, wiceprzewodniczący Forum Związków Zawodowych, Jan Gogolewski, prezes Związku Rzemiosła Polskiego, Maciej Witucki, prezydenta Konfederacji

Lewiatan, Zbigniew Żurek, wiceprezes Business Center Club oraz Jacka Męcina, doradca Zarządu Konfederacji Lewiatan.

Po rozpoczęciu uroczystości wszyscy zgromadzeni uczyli minutą ciszy przedwcześnie zmarłego, wieloletniego przewodniczącego OPZZ Jana Guza.

Następnie wysłuchano wystąpienia przewodniczącego OPZZ Andrzeja Radzikowskiego. Jak podkreślił: „*Powstanie OPZZ stworzyło pole działania dla autentycznych społeczników, ludzi wrażliwych na krzywdę i niesprawiedliwość, ale i wizjonerów widzących potrzebę i możliwości poprawy warunków życia i pracy.*”. Zwrócił również uwagę, że to dzięki konsekwentnej pracy OPZZ, z inicjatywy posłów OPZZ, znowelizowano między innymi prawo pracy, wprowadzając 5-dniowy, 40 godzinny tydzień pracy, doprowadzono do ograniczenia umów śmieciowych, zwiększono płacę minimalną i wprowadzono minimalną stawkę godzinową. To przedstawiciele OPZZ budowali podstawy systemu dialogu społecznego, począwszy od Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, aż do obecnej Rady Dialogu Społecznego. Oprócz historii, przewodniczący nawiązał również do przyszłości. „*Wiele pracy jeszcze przed nami, wciąż walczymy o prawo do emerytur stażowych – 35 lat dla kobiet, 40 dla mężczyzn i niewygasający charakter emerytur pomostowych; wyższe wynagrodzenia; niższe podatki dla najmniej zarabiających; godne życie na emeryturze.*”

Wiele nowych wyzwań niesie informatyzacja i robotyzacja oraz coraz silniejsza globalizacja gospodarki. Tempo zmian jest bardzo szybkie. Musimy być na nie gotowi.” – mówił.

Następnie głos zabrał Rajmund Moric, były przewodniczący Grupy Inicjatywnej i uczestnik Zjazdu w Bytomiu w 1984 r. W swoim wystąpieniu przybliżył zebranym kuluary pracy nad powołaniem do życia Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

Następnie życzenia i gratulacje składali goście uczestniczący w gali m.in. Aleksander Kwaśniewski, Luka Visentini, Włodzimierz Czarzasty, Adrian Zandberg, Dariusz Mińkowski. Na ręce przewodniczącego OPZZ złożono również wiele listów gratulacyjnych i życzeń m.in. od prezydenta Konfederacji Lewiatan, prezesa Business Centre Club, prezesa zarządu Związku Rzemiosła Polskiego, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przewodniczącego Platformy Obywatelskiej, Głównego Inspektora Pracy, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Federacji Związków Zawodowych Służby Mundurowych, Prezydenta miasta stołecznego Warszawa,

przewodniczącego zarządu krajowego Związku Zawodowego Strażaków "Florian" oraz zarządu Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Arce-lorMittal Dąbrowa Górnicza.

Marszałek województwa mazowieckiego - Adam Struzik uhonorował OPZZ medalem pamiątkowym "Pro-Mazovia". *"Bardzo wam serdecznie za to dziękuję, bo na sukces państwa nie pracuje jeden geniusz, jedna partia polityczna czy jedno środowisko. Sukces budujemy wszyscy wspólnie razem. Dziękuję za Wasz trud, wysiłek – i to zarówno w wymiarze Waszej codziennej pracy, jak i w wymiarze związkowym, organizacyjnym"* - powiedział Marszałek, gratulując naszej organizacji 35 lat, podczas swojego wystąpienia.

Po oficjalnych przemówieniach gości rozpoczęła się ceremonia odznaczeń osób, które swoimi działaniami przyczyniły się do rozwoju Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Z okazji jubileuszu, OPZZ ustanowiło nowe odznaczenie „Za zasługi dla OPZZ” III stopnia nadawane przez Prezydium OPZZ, którym będą honorowani najbardziej zasłużeni i najaktywniejsi liderzy i działacze OPZZ. Odznaczenie „Zasłużony dla OPZZ” III stopnia otrzymały osoby, które współtworzyli konfederację 35 lat temu w Bytomiu i wciąż są aktywni, pełniąc funkcje w organach statutowych OPZZ: Jan Budkiewicz, Stanisław Janas, Wiesław Jacenty Krzyżanowski, Harald Matuszewski, Sławomir Redmer, Andrzej Szczepański,

Ryszard Zbrzyzny, Jerzy Drozd, Zbigniew Janowski oraz Stanisław Pałka. Następnie decyzją Przewodniczącego Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych odznakę „Za zasługi dla OPZZ” drugiego stopnia otrzymali Janusz Gołąb, Wacław Martyniuk oraz Jerzy Wiśniewski. Odznakę „Za zasługi dla OPZZ” pierwszego stopnia otrzymali natomiast Yuriy Karyagin, Marek Kazimierczak, Dominika Pyzowska, Adam Rogalewski, Janusz Szczerba, Beata Wójcik oraz Jadwiga Aleksandra Rezler.

Wszystkim odznaczonym gratulujemy!

Jak podkreśliła wiceprzewodnicząca OPZZ Barbara Popielarz: *„Działalność związkowa to również współpraca z partnerami społecznymi, partiami politycznymi, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.”*

Specjalne podziękowania za wieloletnią współpracę i wsparcie dla OPZZ otrzymali:

Prezydent Aleksander Kwaśniewski, który w swojej działalności politycznej był zawsze bliski OPZZ, w szczególności w trakcie swojego urzędowania jako Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Pan Prezydent wspierał OPZZ i podkreślał rolę związków zawodowych w konstytucyjnym urzeczywistnianiu zasad sprawiedliwości społecznej, w ramach demokratycznego państwa prawnego.

Luka Visentini, który jako sekretarz generalny Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych konsekwentnie dąży do zmniejszania różnic warunków pracy i wynagradzania między wschodnią i zachodnią Europą oraz promowania europejskich rozwiązań dotyczących płac minimalnych i rokowań zbiorowych.

Władysław Kosiniak-Kamysz, prezes PSL, który zawsze starał się łączyć punkt widzenia pracodawców i pracowników, zawsze uznawał związki zawodowe za kluczowy element demokracji, a w czasie kryzysu w dialogu społecznym w latach 2013-2015 nieustannie zabiegał o jego odtworzenie i wzmocnienie. Był współtwórcą RDS.

Posłanka Izabela Mrzygłocka, która jako przewodnicząca Rady Ochrony Pracy oraz jako członkini Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w Sejmie RP zawsze odznaczała się wrażliwością społeczną i zrozumieniem dla postulatów związków zawodowych. Odegrała również kluczową rolę w procesie przyjęcia przez Sejm VII kadencji ustawy przywracającej OPZZ majątek FWP.

Andrzej Malinowski, który mimo wielu, często fundamentalnych różnic pomiędzy punktem widzenia pracodawców i związków zawodowych jest prawdziwym partnerem społecznym, osobą z którą zawsze można znaleźć kompromis, choć nie jest to łatwe. Prezydent Malinowski odegrał znaczącą rolę w zażegnaniu konfliktu m.in. w PLL LOT.

Przedstawiciele Fundacji im. Friedricha Eberta Bastian Sendhardt i Dominika Pyzowska. Fundacja już od prawie 30 lat, ściśle współpracuje ze związkami zawodowymi, w tym z OPZZ, promuje w Polsce idee sprawiedliwości społecznej i koncepcję społecznej gospodarki rynkowej.

Dziennikarze Jerzy Domański z tygodnika „Przegląd”, Łukasza Guza i Bożena Wiktorowska z Dziennika Gazety Prawnej oraz Adrianna Rozwadowska z Gazety Wyborczej. Wszyscy wyróżnieni od wielu lat zajmują się kluczowymi zagadnieniami dla związków zawodowych: prawem pracy, rynkiem pracy, zabezpieczeniem społecznym, kondycją związków zawodowych. Są przy tym zawsze obiektywni – co obecnie nie często się zdarza i starają się zrozumieć punkt widzenia związków zawodowych.

Wszystkim dziękujemy i gratulujemy!

Następnie prowadzący podziękowali wszystkim członkiniom i członkom organizacji tworzących OPZZ za ich zaangażowanie i troskę o dobro członków związku, o ich bezpieczeństwo i warunki pracy i wynagrodzenia, a także za zdecydowanie w dążeniu do celu i właściwe kreowanie wizerunku OPZZ w trakcie mijających 35 lat.

Po zakończeniu części oficjalnej uczestnicy jubileuszu obejrzeni spektakl „Lata 20-te. Lata 30-te”.

Zapraszamy do obejrzenia transmisji z uroczystości: <http://www.opzz.org.pl/aktualnosci/kraj/35-lat-ogolno-polskiego-porozumienia-zwiazkow-zawodowych>

Sebastian Koćwin nowym wiceprzewodniczącym OPZZ

27 listopada odbyło się jubileuszowe posiedzenie Rady OPZZ, na którym wybrano nowego wiceprzewodniczącego OPZZ. O stanowisko ubiegała się przewodnicząca Rady OPZZ województwa lubuskiego Monika Bocian oraz przewodniczący Rady OPZZ województwa opolskiego Sebastian Koćwin. W tajnym głosowaniu Rada wybrała Sebastiana Koćwina, który będzie pełnił funkcję wiceprzewodniczącego OPZZ.

Przypomnijmy, po przedwczesnej śmierci przewodniczącego OPZZ Jana Guza, nowym przewodniczącym został Andrzej Radzikowski, który do tego czasu pełnił funkcję wiceprzewodniczącego OPZZ. I to właśnie jego miejsce zajmie teraz Sebastian Koćwin.

W kolejnej części posiedzenia Rada omówiła sytuację pracowników Polskiej Grupy Górniczej PGG S.A. oraz sytuację pracowników huty ArcelorMittal Poland S.A. w Krakowie.

W czasie posiedzenia, Rada nadała tytuł Honorowego Członka OPZZ Dariuszowi Matuszewskiemu, przewodniczącemu Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa. Jak możemy przeczytać w uzasadnieniu Dariusz Matuszewski

w latach 2002-2019 był członkiem Prezydium i Rady OPZZ, pełniąc jednocześnie przez wiele lat funkcję koordynatora Branży Przemysłu Surowcowo-Energetycznego OPZZ. W latach 2005-2009 był desygnowany przez Kierownictwo OPZZ do prac w Trójstronnej Komisji ds. społeczno-gospodarczych. Jako członek Rad Nadzorczych Spółek Grupy Kapitałowej PGNiG zawsze walczył o poprawę jakości pracy i poprawę warunków zatrudnienia.

W ostatniej części spotkania, udział wzięli Dariusz Mińkowski, zastępca Głównego Inspektora Pracy. Rada OPZZ omówiła sprawozdanie Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2018 w kontekście pracy związków zawodowych. Rada przyjęła stanowisko w sprawie oceny tego sprawozdania oraz współdziałania organizacji związkowych zrzeszonych w OPZZ z PIP w obszarze ochrony pracy.

WNIOSKI Rady OPZZ ws. oceny Sprawozdania z działalności Państwowej Inspekcji Pracy

Rada OPZZ zapoznała się ze Sprawozdaniem Głównego Inspektora Pracy z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2018 roku, uwzględniając realizację „Porozumienia z dnia 26 lutego 2007 roku pomiędzy Państwową Inspekcją Pracy i Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych w sprawie zasad współdziałania w zakresie ochrony pracy”.

W ocenie Rady OPZZ wzajemna współpraca pomiędzy organizacjami członkowskimi OPZZ wszystkich branż oraz organami Państwowej Inspekcji Pracy na każdym szczeblu, od zakładowego poprzez regionalny do centralnego, w zakresie działalności kontrolnej oraz prewencyjno – promocyjnej jest gwarantem systematycznej poprawy warunków pracy i przestrzegania praw pracowników. Dlatego Rada OPZZ dostrzega konieczność weryfikacji treści Porozumienia pomiędzy Państwową Inspekcją Pracy a Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych poprzez włączenie w zakres współpracy nowych obszarów wynikających z wyzwań rynku pracy związanych z nowymi formami świadczenia pracy i zmieniającą się prawa.

Ocena Sprawozdania Państwowej Inspekcji Pracy za 2018 rok

W 2018 roku inspektorzy pracy przeprowadzili ponad 80 tys. kontroli u 63 tys. pracodawców i innych podmiotów gospodarczych zatrudniających łącznie 3,8 mln osób. Wszystkie przeprowadzone kontrole ujawniły 60,8 tys. wykroczeń przeciwko prawom pracownika. Ponad 36% spośród przeprowadzonych kontroli stanowiły tzw. kontrole skargowe, mające na celu sprawdzenie zasadności otrzymywanych skarg pracowniczych.

Ubiegłoroczne działania kontrolno-nadzorcze Państwowej Inspekcji Pracy doprowadziły m.in. do:

- likwidacji bezpośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia dla ponad 63 tys. pracowników i innych osób świadczących pracę,
- potwierdzenia na piśmie zawartej umowy o pracę dla 14,6 tys. osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych bądź bez żadnej umowy,
- wyegzekwowania wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy na kwotę ok. 77 mln zł dla ponad 71 tys. pracowników,
- wyegzekwowania należności za pracę na kwotę ponad 1 mln zł dla 1300 osób, wobec których naruszono przepisy dotyczące minimalnej stawki godzinowej,
- wyeliminowania nieprawidłowości dotyczących prowadzenia ewidencji czasu pracy obejmujących ponad 78 tys. osób,
- wyegzekwowania zaległego urlopu wypoczynkowego dla blisko 25 tys. osób,
- skierowania 15,5 tys. powiadomień do innych organów o stwierdzonych nieprawidłowościach,
- zaangażowania 48,2 tys. uczniów uczestniczących w lekcjach przeprowadzonych przez 2,2 tys. nauczycieli w ramach programu „Kultura bezpieczeństwa”.

Równolegle z działaniami kontrolno-nadzorczymi Państwowa Inspekcja Pracy prowadziła wielokierunkowe przedsięwzięcia o charakterze informacyjno-prewencyjnym. Zrealizowany został ostatni etap 3 - letniej kampanii „Włącz bezpieczeństwo przy obróbce drewna” oraz drugi etap 3-letniej ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej „Pracuję legalnie”.

Znacząca liczba partnerów społecznych uczestniczyła w programach prewencyjnych PIP: „Prewencja

wypadkowa”, „Budowa. Stop wypadkom!”, „Zdobądź Dyplom PIP”, „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy”. W roku sprawozdawczym PIP organizowała również konkursy: „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”, „Poznaj swoje prawa w pracy”, „Bezpiecznie od startu”. Była również współorganizatorem kolejnej edycji konkursu „Bezpieczne gospodarstwo rolne”. Zauważalnym sukcesem wzajemnej współpracy PIP z OPZZ jest wzmocnienie rangi ogólnopolskiego konkursu „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy” do szerebu centralnego, wzmacniającego prestiż i działalność Społecznych Inspektorów Pracy.

Wskazane powyżej efekty działań kontrolnych i prewencyjnych PIP – Rada OPZZ ocenia bardzo.

- I. Rada OPZZ, analizując efekty działań kontrolnych Państwowej Inspekcji Pracy zawarte w Sprawozdaniu z niepokojem dostrzega powtarzające, a nawet nasilające się tendencje patologii w stosunkach pracy w wielu obszarach. Zauważalne są:

1/utrzymujące się nieprawidłowości w stosowaniu przepisów dotyczących wypłaty wynagrodzenia w wysokości wynikającej z minimalnej stawki godzinowej, stwierdzone w trakcie 27,2% kontroli oraz w zakresie terminowego wypłacania wynagrodzenia za pracę dotyczące co ósmego pracodawcy;

2/nadal wysoka skala nieprawidłowości odnośnie czasu pracy, w szczególności nieprzestrzegania zasady pięciodniowego tygodnia pracy (18% kontroli). W trakcie 11% kontroli ujawniono także nieprzestrzeganie przez pracodawców zasad dotyczących ustalania rozkładów czasu pracy pracowników czy niezapewnienie pracownikom odpoczynków dobowych i tygodniowych odpowiednio w 8% i 5% kontroli;

3/wciąż wysoka wypadkowość: liczba poszkodowanych, którzy ponieśli śmierć lub doznali ciężkiego urazu w zbadanych przez PIP wypadkach przy pracy w latach 2016-2018, stanowiła 43,2% (w 2018r. – 44,2%, w 2017r. – 44,2%, w 2016 r. – 41,3%). Na uwagę zasługuje także znacząca liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy świadczących pracę na innej podstawie niż umowa o pracę utrzymująca się rokrocznie na zbliżonym poziomie;

4/narastanie szczególnie patologicznych zjawisk na rynku pracy w zakresie tzw. outsourcingu pracowniczego (48,2% kontroli ujawniło nieprawidłowości);

5/naruszenia przepisów o zatrudnieniu pracowników tymczasowych w 83% podmiotów objętych kontrolą (w 2017r. – 75%). Wciąż niezmiennymi pozostają: niezgadzanie z agencją pracy tymczasowej warunków zatrudnienia pracowników tymczasowych (2,7 tys. osób), niedopełnianie obowiązku przekazania na piśmie informacji o wynagrodzeniu za pracę, której wykonywanie ma być powierzone pracownikowi tymczasowemu o warunkach wykonywania pracy, naruszanie przepisów o czasie pracy w zakresie nieprowadzenia ewidencji osób wykonujących pracę tymczasową na podstawie umowy o pracę oraz umowy prawa cywilnego lub powadzenie jej w niewłaściwy sposób;

6/nieprawidłowości związane z przestrzeganiem przepisów dotyczących zawierania umów terminowych (60,8%), zwłaszcza w zakładach przetwórstwa przemysłowego oraz podmiotach świadczących usługi w zakresie handlu i napraw;

7/nieprawidłowości w obszarze legalności zatrudnienia polegające na zatrudnieniu przez pracodawcę osoby bez potwierdzenia na piśmie w wymaganym terminie rodzaju zawartej umowy i jej warunków, niezgłoszeniu osoby zatrudnionej lub wykonującej inną pracę zarobkową do ubezpieczeń społecznych lub podjęciu przez bezrobotnego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności bez powiadomienia o tym właściwego powiatowego urzędu pracy – stwierdzono w toku ponad 5,8 tys. kontroli, tj. w co trzecim kontrolowanym podmiocie.

Ujawnione nieprawidłowości dotyczyły ponad 13 tys. osób, co stanowi 10,1% osób objętych sprawdzeniem (w 2017 r. – 7,9%);

8/naruszenia przepisów w zakresie stosowania umów cywilnoprawnych (11,4%). Kontrolowane podmioty korzystały z pracy 1 585 930 osób świadczących pracę, z czego 1 161 034 osoby wykonywały w nich pracę na podstawie stosunku pracy. Dodatkowo kontrole przeprowadzone w I półroczu 2019r. zwiększyły nieprawidłowości w zakresie stosowania umów cywilnoprawnych (14,8%).

III. Atypowe formy świadczenia pracy jako nowe wyzwanie rynku pracy

Rada OPZZ zwraca uwagę, że rozwój atypowych form świadczenia pracy w istotny sposób zmienia relacje pomiędzy pracodawcami i pracownikami oraz może zmniejszać bezpieczeństwo socjalne i powodować powstawanie nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa i higieny pracy.

Charakterystyczne cechy nowych form zatrudnienia, określanych jako „atypowe”, to m.in. odejście od tradycyjnej relacji, w ramach której pracownik świadczy pracę na podstawie umowy o pracę na rzecz pracy świadczonej przeważnie dla wielu pracodawców oraz z powszechnym wykorzystywaniem technologii cyfrowych do organizowania i nadzorowania pracy.

W ocenie Rady OPZZ takie pojmowanie pracy to nowe wyzwania związane także w warunkami pracy i potrzebą ujmowania w atypowych umowach obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy wszystkim osobom świadczącym każdego rodzaju pracę w siedzibie pracodawcy lub w miejscu przez niego wskazanym. Zaniepokojenie budzi fakt, że atypowe formy pracy są realizowane z pominięciem tej zasady wynikającej z art. 304 Kodeksu pracy oraz stwarzaniu sytuacji, kiedy ryzyko związane z pracą jest przerzucane na wykonującą ją osoby. Stąd Rada OPZZ uważa, że należy zwrócić na potrzebę uświadamiania podmiotów zlecających taką pracę o ich odpowiedzialności za bezpieczeństwo i higienę pracy wykonujących ją osób.

Rada OPZZ zauważa, że skala wskazanych nieprawidłowości to zaledwie część patologii istniejących i utrzymujących się na rynku pracy – jest ona z pewnością większa, zwłaszcza w obszarze nielegalnego zatrudnienia czy wypadkowości bowiem statystyki nie uwzględniają osób zatrudnionych na innej podstawie niż stosunek pracy.

VI. OCENA WSPÓŁPRACY OPZZ z PAŃSTWOWĄ INSPEKCJĄ PRACY

Organizacje związkowe OPZZ, zarówno na poziomie struktur wojewódzkich – Rad wojewódzkich OPZZ jak i branżowych, w większości corocznie dokonują oceny współpracy z Okręgowymi Inspektoratami Pracy i oddziałami terenowymi PIP, w zakresie działalności prewencyjnej i kontrolnej. Jakość tej współpracy jest oceniana w większości opinii jako: „dobra”, „bardzo dobra”, „pozytywna”, „prawidłowa”, „systematyczna”, „bieżąca”, „stała”, „partnerska” – stąd Rada OPZZ podtrzymuje wnioski przekazywane w corocznie przyjmowanych stanowiskach jako aktualne do realizacji.

Najważniejsze i najczęściej powtarzające się opinie dotyczą:

- podejmowania działań na rzecz wzmocnienia inspekcji pracy jako instytucji skutecznie działającej na rzecz przestrzegania praworządności w stosunkach pracy poprzez jej merytoryczne wsparcie w tym m.in. systematyczny wzrost finansowania

inspekcji i coroczne zwiększanie liczby inspektorów pracy;

- zwiększenia możliwości uzyskania kompetentnych interpretacji branżowych i dostępu do branżowych inspektorów pracy znających specyfikę zagrożeń i środowiska zawodowego;
- kontynuacji praktycznej realizacji ustawowego obowiązku wynikającego z art. 29 ustawy o PIP tj. obowiązku informowania związków zawodowych i SIP o tematyce i zakresie przeprowadzanej kontroli, analizowania zgłoszonych uwag i spostrzeżeń, informowania o wynikach kontroli i podjętych decyzjach oraz udzielania porad i informacji z zakresu prawa pracy;
- zwiększenia możliwości szkoleniowych kierowanych do organizacji członkowskich OPZZ i Społecznych Inspektorów Pracy - na szczeblu centralnym, regionalnym, branżowym jak poprzez współdziałanie z Ośrodkiem Szkolenia PIP we Wrocławiu

V. REKOMENDACJE

Rada OPZZ podtrzymuje corocznie formułowane Rekomendacje kierowane do organizacji związkowych OPZZ – zakładowych, branżowych i regionalnych dotyczące w szczególności:

- wzmacniania i nawiązywania stałej, partnerskiej współpracy z Państwową Inspekcją Pracy i innymi organami nadzoru i kontroli,
- wzmacniania Społecznej Inspekcji Pracy poprzez organizowanie wyborów w sytuacjach braku społecznego inspektora pracy, informowanie PIP o niewykonywaniu zaleceń SIP przez pracodawców, aktywne uczestnictwo SIP w szkoleniach organizowanych przez PIP,
- korzystania z prawa kontroli przestrzegania prawa pracy, na mocy art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 23 maja 1991r. o związkach zawodowych oraz występowanie do inspekcji pracy o przeprowadzenie takiej kontroli (bezpośrednio lub przez RW OPZZ),
- większego zaangażowania kierownictwa zakładu w sprawy bhp, szczególnie w zakresie oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem ustaleń powypadkowych oraz uczestnictwo pracowników w takich ocenach jako przykład mający decydujące znaczenie w skutecznym zarządzaniu bezpieczeństwem pracy,

Rada OPZZ podtrzymuje corocznie formułowane Rekomendacje kierowane do organów Państwowej Inspekcji Pracy dotyczące w szczególności:

- kontynuowania działań kontrolnych zgodnie z planem pracy Państwowej Inspekcji Pracy oraz ich intensyfikację w takich zakresach jak: praca nierejestrowana,

niestandardowe formy zatrudnienia, niewypłacanie wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy, outsourcing pracowniczy, legalność zatrudnienia, funkcjonowanie agencji pracy tymczasowej i przestrzegania zasad bhp;

- systematycznego monitorowania przyczyn wypadków przy pracy przez inspektorów pracy, w tym śmiertelnych, uwzględniając także przygotowanie zawodowe pracowników, jakość szkoleń wstępnych bhp, przestrzeganie zasad właściwej organizacji pracy czy zaangażowanie pracodawców w kształtowanie bezpiecznych warunków pracy;
- w toku czynności kontrolnych - zwracanie uwagi inspektorom pracy na praktyczną realizację ustawowego obowiązku wynikającego z art. 29 ustawy o PIP tj. obowiązku informowania związków zawodowych i SIP o tematyce i zakresie przeprowadzanej kontroli, analizowania zgłoszonych uwag i spostrzeżeń, informowania o wynikach kontroli i podjętych decyzjach oraz udzielania porad i informacji z zakresu prawa pracy;
- kontynuowania i rozszerzania zakresu działalności prewencyjnej inspekcji pracy, także w partnerstwie z organizacjami związkowymi;

Rada OPZZ we współpracy z inspekcją pracy - na rzecz większej skuteczności przestrzegania praworządności w stosunkach pracy - za zasadne uznaje podjęcie współpracy odnośnie wprowadzenia zmian do prawodawstwa, dotyczącego między innymi:

przyznania inspektorom pracy prawa do wydawania decyzji administracyjnych, przekształcających umowy cywilnoprawne w umowy o pracę w sytuacjach ewidentnego naruszenia art.22. Kodeksu pracy, gdy praca na podstawie umów cywilnoprawnych jest świadczona w warunkach charakterystycznych dla stosunków pracy;

zniesienia obowiązku przedstawiania dodatkowego upoważnienia do prowadzenia kontroli. Wystarczającym dokumentem do podjęcia kontroli winna być legitymacja służbowa inspektora pracy;

objęcia większą ochroną w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych;

wprowadzenia obowiązku zgłaszania Państwowej Inspekcji Pracy przez właściciela lub użytkownika terenu, na którym wydarzył się wypadek - wszystkich wypadków śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych - niezależnie od podstawy świadczenia pracy;

wprowadzenia obowiązku zgłaszania każdego podlegającego ubezpieczeniu społecznemu pracobiorcy do tego ubezpieczenia przed dopuszczeniem go do

wykonywania pracy (podobnie jak ma to miejsce w przypadku potwierdzenia na piśmie warunków umowy o pracę) jako skutecznego rozwiązania w walce z nielegalnym zatrudnieniem;

- nadania uprawnień PIP do dokonywania merytorycznych ustaleń i oceny stanowisk pracy w sytuacjach wykonywania przez pracowników pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze;
- wprowadzenia obowiązku zgłaszania do PIP wszystkich śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy niezależnie od postawy jej świadczenia oraz objęcie większą ochroną osób świadczących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych;
- skoordynowania wymiany informacji o wypadkach przy pracy gromadzonych przez GUS, ZUS i PIP w zakresie realizowanych przez te urzędy zadań, w szczególności przekazywania określonych zbiorów danych jednostkowych o zarejestrowanych wypadkach;
- bardziej szczegółowego uregulowania warunków pracy w ekstremalnie wysokich i niskich temperaturach.

Rada OPZZ wskazuje na konieczność stałego doskonalenia współpracy PIP ze związkami zawodowymi zrzeszonymi w OPZZ i zwraca się do wszystkich struktur i organizacji członkowskich OPZZ o systematyczne współdziałanie z PIP celem poprawy praworządności w stosunkach pracy i wzrost kultury bezpieczeństwa.

RADA OPZZ

Nowe kierownictwo Centrali w nowej rzeczywistości politycznej!

27 listopada, po jubileuszowym posiedzeniu Rady OPZZ odbyła się konferencja prasowa przewodniczącego OPZZ Andrzeja Radzikowskiego. Przewodniczący przypomniał, że 24 listopada 1984 roku powołano do życia Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, które od 35 lat, jako największa centrala związkowa, skutecznie reprezentuje polskich pracowników na szczeblu zakładowym, regionalnym, parlamentarnym i międzynarodowym. Przewodniczący, w swoim wystąpieniu poinformował, że nowo wybranym wiceprzewodniczącym został Sebastian Koćwin - przewodniczący Rady OPZZ województwa opolskiego, odniósł się do jubileuszu 35-lecia

Centrali oraz nowych propozycji rządu Prawa i Sprawiedliwości. Zapraszamy do obejrzenia konferencji: <http://www.opzz.org.pl/aktualnosci/kraj/jubileusz-35-lecia-opzz-nowe-kierownictwo-centrali-w-nowej-rzeczywistosci-politycznej>

Stanowisko Rady OPZZ w sprawie PGG S.A.

Stanowisko Rady OPZZ z dnia 27 listopada 2019 r.

w sprawie protestu w Polskiej Grupie Górniczej S.A.

Rada Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych w pełni identyfikuje się z protestującymi związkami zawodowymi Polskiej Grupy Górniczej S.A. (PGG S.A.) i popiera słuszne oczekiwania pracowników w zakresie wzrostu wynagrodzeń, zgłoszone w trakcie procedury sporu zbiorowego. Postulat 12-procentowej podwyżki płac zasadniczych od 1 stycznia 2020 roku oraz włączenie dodatku gwarantowanego do podstawy wymiaru nagrody barbórkowej i czternastej pensji upraszcza system wynagradzania w przedsiębiorstwie i jest uzasadniony ekonomicznie w świetle wyników finansowych PGG S.A.

Polska Grupa Górnicza S.A. w 2018 roku wypracowała na podstawowej działalności ponad 490 mln zł zysku. Osiągnięty wynik jest znacząco lepszy niż w 2017 roku, kiedy wyniósł 86 mln zł. To w pełni zasługa wszystkich górników PGG S.A.

Oczekujemy ponadto, że zarząd spółki przekaże stronie społecznej projekt planu techniczno-ekonomicznego na 2020 rok oraz prognozowaną wielkość wydobycia. Powinno to ułatwić prowadzenie dialogu społecznego i sprzyjać zawarciu kompromisu.

Rada OPZZ wskazuje, że niezadowolenie z sytuacji w kopalniach i niskich płac musi zostać zauważone przez Zarząd Polskiej Grupy Górniczej S.A. a postulaty w pełni zrealizowane, tym bardziej, że rząd stale deklaruje

potrzebę szybszego wzrostu płac i konieczność zapewnienia pracownikom lepszych warunków pracy i płacy.

Rada OPZZ

Kuriozalny pomysł rządu ws. zasad przyznawania zasiłków chorobowych!

Oświadczenie Kierownictwa OPZZ

**z dnia 25 listopada 2019 roku w sprawie zasad
przyznawania zasiłków chorobowych**

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych krytycznie ocenia propozycję rządu przewidującą wprowadzenie wydłużenia okresu oczekiwania na prawo do zasiłku chorobowego.

Nie do przyjęcia jest zaprezentowane przez rząd uzasadnienie, wprowadzające odpowiedzialność zbiorową pracowników za nieskuteczność w uszczelnianiu systemu wypłat zasiłków chorobowych.

Zgodnie z przekazem medialnym, rząd już przygotował projekt ustawy regulujący zasiłki chorobowe. Zgodnie z nim, prawo do zasiłku chorobowego będzie możliwe dopiero po 90, a nie jak dotychczas 30 dniach od rozpoczęcia pracy. Dla samozatrudnionych będzie to aż 180 dni ! Ponadto, po zakończeniu choroby, prawo do nowego zasiłku będzie przysługiwało po 90 dniach od zakończenia poprzedniej niezdolności do pracy. Nowa zasada ma objąć wszystkie rodzaje zasiłków, w tym także macierzyński.

OPZZ z oburzeniem przyjmuje te zapowiedzi. Podważają one sens ubezpieczeń społecznych jako elementu budowania bezpieczeństwa socjalnego pracowników i pracowników. Przypominamy, że świadczenie chorobowe jest opłacane z obowiązkowych wpłat pracowników pomniejszających ich wynagrodzenie. Naszym zdaniem propozycja rządu nie spełni swojej roli zagwarantowania pracownikom dochodów w okresie choroby. Dotknie to szczególnie chorych długotrwale, przewlekle czy onkologicznie.

W ocenie OPZZ jest to fiskalizacja systemu kosztem ochrony ubezpieczeniowej. Narusza to konstytucyjną zasadę zawartą w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP stanowiącej że: *"Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo (...)".* Uważamy, że jest to

kolejny projekt rządu poszukujący pieniędzy na realizację obietnic wyborczych kosztem osób pracujących. Rząd szuka oszczędności w kieszeniach pracujących, a to oni wypracowują dochód narodowy i w największym stopniu są źródłem wzrostu gospodarczego.

OPZZ apeluje do rządu o wycofanie się z tej propozycji.

Kierownictwo OPZZ

Najaktywniejsi SIP z OPZZ nagrodzeni !

Tegoroczna edycja uroczystego wręczenia nagród Głównego Inspektora Pracy na Zamku Królewskim odbyła się w dniu 26 listopada br. Wzięli w niej udział, oprócz nagrodzonych laureatów, przedstawiciele prezydenta, rządu, parlamentu, organów nadzoru i kontroli warunków pracy, środowisk naukowych, stowarzyszeń działających w ochronie pracy, związków zawodowych i pracodawców.

Nagrody i wyróżnienia przyznano w trzech kategoriach: Nagroda im. Haliny Krahelskiej, „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” oraz najważniejszego dla związków zawodowych konkursu „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy”. Wśród laureatów tego ostatniego znaleźli się przedstawiciele Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Warto podkreślić, że to dzięki aktywności i uporczywości OPZZ

konkurs tak ważny dla społecznych inspektorów pracy udało się wynieść ze szczebla regionalnego na szczebel krajowy. Dlatego bardzo cieszy nas fakt, że jedną z trzech nagród Głównego Inspektora Pracy w konkursie „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy” otrzymał nasz kolega **Bronisław Szczeciński** pełniący funkcję Zakładowego Społecznego Inspektora Pracy w PKP PLK S.A. Zakład Linii Kolejowych w Sosnowcu. To bardzo prestiżowy tytuł za całokształt działalności w pełnieniu tej funkcji. Z kolei wśród wyróżnionych najaktywniejszych SIP – 3 z nich to **przedstawiciele OPZZ**: kolega Piotr Stokfisz (Zakładowy SIP w Anwil S.A), kolega Sławomir Mitrus (Zakładowy SIP w Lubelskim Węglu „Bogdanka” S.A) i kolega Paweł Zdrojewski (Zakładowy SIP w PKN Orlen S.A z-s w Płocku).

W konkursie „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” zostało nagrodzonych 9 zakładów w trzech kategoriach, według liczby zatrudnionych. Oto zwycięzcy:

Zakłady zatrudniające do 50 osób

Wytwórnia Octu i Majonezu „OCETIX” Sp. z o.o.

Działalność: produkcja octu, majonezu, musztardy, keczupu i sosów

MHSI Sp. z o. o. /status zakładu pracy chronionej/

Działalność podstawowa: sprzedaż detaliczna w 10 sklepach branży przemysłowej (8 sklepów ze sprzętem rehabilitacyjnym) i spożywczej.

Spółka Wodno- Ściekowa „SWARZEWO”

Działalność: oczyszczanie i odprowadzanie ścieków, prace badawczo - projektowe i wdrożeniowe w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem

Zakłady pracy zatrudniające od 51 - 250 osób

SOLVAY POLAND Sp. z o. o.

Działalność: branża chemiczna, produkcja krzemionki wysokodyspersyjnej (wypełniacz gum do produkcji opon samochodowych, stosowana w przemyśle higienicznym jako składnik past do zębów)

Orlen Upstream Sp. z o.o.

Działalność: górnictwo ropy naftowej, gazu ziemnego, wytwarzanie, przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej

SIMET S.A

Działalność: produkcja osprzętu elektrotechnicznego dla instalacji średniego i niskiego napięcia (złączki szynowe, listwy zaciskowe gwintowe, termoplastyczne złączki porcelanowe, puszkiny elektroinstalacyjne)

Zakłady zatrudniające powyżej 250 osób

Eaton Automotive Systems Sp. z o.o.

Działalność: produkcja elementów do silników

UMA Investments Sp. z o.o.

Działalność: produkcja spożywcza

ELTEL NETWORKS ENERGETYKA S.A.

Działalność: dostawca rozwiązań w zakresie budownictwa elektroenergetycznego; głównym obszarem działalności firmy jest świadczenie usług na rzecz właścicieli i operatorów sieci elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć

Wszystkim serdecznie gratulujemy, w tym najbardziej naszych społecznym inspektorom pracy. OPZZ reprezentowała w uroczystości wiceprzewodnicząca OPZZ Barbara Popielarz oraz członkowie Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP: Zbigniew Janowski i Renata Górna.

Spotkanie w Radzie OPZZ Województwa Śląskiego z Europosłem

22 listopada 2019r. w Radzie OPZZ Województwa Śląskiego z inicjatywy Wiceprzewodniczącego Federacji Związków Zawodowych Metalowców i Hutników w Polsce kol. Piotra Kursatzky przy współpracy Przewodniczącego Sojuszu Lewicy Demokratycznej Powiatu Tarnowskie Góry kol. Marka Gaika w obecności Przewodniczącego Rady OPZZ Województwa

Śląskiego kol. Wacława Czerkawskiego oraz zaproszonych Wiceprzewodniczących Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników ArcelorMittal Poland S.A. kol. Józefa Kawulę i kol. Tomasza Ziółka odbyło się spotkanie z europosem Markiem Bałtem.

Posel jest członkiem Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, a przeszłości przez kilkanaście lat był Dyrektorem Stalowni w Hucie Częstochowa. Jego obecność i wiedza pozwoliły na merytoryczną dyskusję o zagrożeniach dla hutnictwa w Polsce i w całej Unii Europejskiej. Obecnie w Polsce najtrudniejsza sytuacja jest w krakowskim oddziale AMP, choć w wielu hutach jest podobnie. Podczas spotkania wyczerpująco omówiono problemy Krakowskiej Huty, wystąpienia i akcje protestacyjne związków zawodowych, a także planowane kolejne kroki w obronie miejsc pracy. Przewodniczący wskazali na zagrożenia nie tylko dla branży hutniczej, ale i dla górnictwa, transportu i dla całego przemysłu metalowego w Polsce. W tragicznej sytuacji znajdują się Spółki współpracujące z tymi branżami. Może to generować utratę miejsc pracy dla tysięcy pracowników. Sytuacja taka spowodowana jest brakiem zdecydowanych kroków ze strony naszego Rządu, jak również beczynnością Unii Europejskiej. Wysokie opłaty emisyjne i brak ceł zaporowych na tanią stal z zagranicy dają pretekst Zarządowi AMP dla wyłączenia części Surowcowej w Krakowie.

Pan Marek Balt z uwagą wysłuchał obaw i argumentów. Poinformował, że w najbliższych dniach rozpoczyna prace poszczególne Komisje w Europarlamencie i wtedy będzie chciał przekazać to wszystko, co usłyszał na spotkaniu i pozyskać wszystkich, którym nie są obojętne problemy hutnictwa w Europie. Niestety nie będzie to łatwe, gdyż bardzo silne jest lobby ekologiczne, z którym trudno walczyć na argumenty. Nie przemawia do nich nawet fakt, że Europa przoduje w ekologii i emituje zaledwie ok. 12% globalnej wielkości CO₂. Na szczęście wg słów Europosła mamy poparcie i zrozumienie Przewodniczącej Komisji Europejskiej Pani Ursuli von der Leyen.

Na zakończenie spotkania Marek Balt stwierdził, że w najbliższym czasie postara się przyjechać do Krakowa, by przekazać związkom informacje o postępach działań dotyczących hutnictwa w Unii Europejskiej.

Zespół problemowy ds. ubezpieczeń społecznych RDS

W dniu 26 listopada 2019 r. odbyło się w Warszawie posiedzenie Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych Rady Dialogu Społecznego. Ze strony Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych (OPZZ) w posiedzeniu uczestniczyli: Przewodniczący **Andrzej Radzikowski**, przedstawiciel Związku Zawodowego „Przeróbka” **Ślawomir Łukasiewicz**, Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej **Bogdan Grzybowski** oraz Specjalistka z Wydziału Polityki Społecznej **Katarzyna Duda**.

W pierwszej części posiedzenia odbyła się dyskusja na temat projektu dokumentu pt. „Informacja Rady Ministrów dla Sejmu RP o skutkach obowiązywania ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. poz. 398, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717)”. Strona związkowa krytycznie odniosła się do tego, że Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych (OFE) na indywidualne konta emerytalne (IKE), zakładając, że przystąpienie do IKE będzie domyślne, natomiast przekazanie składek do ZUS-u będzie wiązało się z dodatkową formalnością. Negatywnie oceniono również to, że jeśli zdecydujemy się na przeniesienie środków z OFE do IKE, to będziemy zobowiązani do zapłaty 15-procentowej „opłaty przekształceniowej”.